

Ese de două ori în septembra: Joi-a și Dominecă; era cându va preinde importanță materialor, va fi de trei sau de patru ori în septembra.

Prețul de prenumerare.

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. v. a.
" patrariu	2 fl. v. a.
<hr/>	
pentru România și strainatate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 fl. v. a.

Invitare de prenumerare

la

ALBINA.

Deschidiendu abonamentu nouu pentru anul II. patrariu de anu, cu conditiunile ce se vedu in fruntea fiziei, rogămu pre domnii prenumeranti ale caroru aboneamente expira, si pre toti domnii carturari cari ar dor se intre in nruul abonentilor nostri, se se insinue cătu mai curendu, pentru ca se ne potemu orienta cu editiuua si spediteuua.

Redactiunea.

Pesta in 13 aprilie n. 1871.

Cursulu luerurilor in Romania astazi a luatu o directiune inoderatua reacțiunaria. Seriositatea situatiunei ca cu o lovitura magica fece seriosa tiéra. Asia ni-ar place ea totdeun'a.

Dar ori cătu de seriosa sunt cele ce se petrecu si prepara, nu li lipsesce nici comicul. Este cunoscutu că Domnitoriu Carolu, mai antaiu prin memorande catra poteri, apoi printre epistola catra unu amicu alu seu din Germania, (despre care numi acu intelegeremus că este dnulu de Auerbach,) mai tardiu prin note private catra Sultanulu din Stambulu — se vaieră că nu pote se guvernedie cu constitutiunea si că deci de reulu constituutiunei va trebuí se abdica; — ceva-si mai incocă, vediendu că cu d'astea nu s'intimida ci intuiu cu capul la spate, observandu că press'a opositiunale in locu d'a-si domolí tonulu, ilu urea pan' la invective si provocatiuni drastice, — pasi unu pasu mai nainte si ceru de a dreptulu Camerei deslegarea de constitutiune, de o camdata numai in acea forma, că se-i votedie bugetele pe doi ani innainte si-apoi se-i dee voia a se servî de Ministri dupa liber'a sa alegere, fora respectu la maioritatea Camerei; — dupa ce insa Camer'a denegă, — Domnitoriu si-alése ministeriu fora privintia la Camera si — firesce disolvă Camer'a, si-acum domnesce cum i place, astfelu in cătu nime nu pote se scia că — ore unde se va opri!

Acum amutira si faimile despre invasiune turcesca, ba organele contrarie rosiloru buchina in tonu inaltu că — in Bucuresci si in tota tiéra de candu eu nouu ministeriu, domnesce cea mai completa liniște si ordine. Dicemu din parte-ne: deoarece se fia asia; insa deca este asia: apoi pentru ce pre tota d'a sute de destituiri si numiri nuoue in posturile statului?! Pentru ce atât'a ne-incredere, atât'a pusilanimitate?! —

In chiar acestu momentu criticiu dlu C. A. Rosetti, returnat numai dilele treute cu ginere-seu v.-colonel d. Pilatu din Francia, relua „directiunea si redactiunea Romanului.“ Anunciandu acést'a in nruul de joi-a trecuta, si constatandu lovurile, violarile constitutiunei prin guvernului de astazi, anuncia totu d'o data, că facia cu gravele impregurari va se inaugure o nuoua tienuta politica. N'o respiaca acesta nuoua programa destulu, ca s'o potemu precisă si noi, dar ajunge a scă că — tienut'a de pan' acuma n'o mai afia buna. (Noi de multu n'am aflat'o buna si am reprobat'o.)

Pe barbatii de astazi de la guvernii provoca, se pasiesca pe facia si forasivore pe calea reactiunei, a absolutismului, se nu mai amble amagindu. „Romanul“ scrie in acesta privintia: „A amagi este permis u mai omeniloru celor slabi, numai omeniloru cari n'au o ideia, unu scopu; numai acelorom

cari in politica, ca in tota, se numesc borfasi,“ — er pe intieligint'a natiunal mare fericire, căci acolo nici — nu ne potemu ce se dice patriotic, o bpostrofa asti tipui frecari natiunali! In comit. Temisiorei, felu: „barbatii junii si mai in versta, in prescu scimu noi, nu se sufere nici unbr'a de vetiati si avuti, comercianti, profesori nationalitate; dar noi avemu pre mese-ne o magistrati, advocati, cari se sentu in staruuta de cele mai complete vaerari pentru abu-d'a se uni cu totii pe teremulu legal s'uri si jafuri ofisiale. Nu face nemieu. Bratus natiunale, se nu crutie nici unu felu de sacrificiu pentru salvarea natiunei romane, so dechide ac'est'a cu totii in faci natiunei. Voiescu din contra se stee s'asta data in indiferint'a in care au stat de la 1859 si pan' acum: atunci se nmai fremente biét'a natiune prin nisc slabie incercari si paliative, apeluri de sierte si critice prin salone!“

Va se dica: candu-va, ce e dreptu cam tardioru, incepe a fi recunoscutu — dintr'o parte măcar, ceea-ce noi de tre ani si mai bine predicam totu mereu că — fanfaronismulu nu pote de cătu se ne compromita, demoralisedie, ruinedie! Eschideti, pentru Ddieu, acesta blasphemata conduitu din tabera natiunii lor. Adoptati si urmati cu totii realul, solidulu, moralulu; apoi măcar se cademu: celu putinu vom cade cu onore!

Pre noi, marturisim, că nemicu nu ne-a instruitu de catra partit'a Romanului atât'a; cătu esperintile că — multi, pré multi fanfaroni ilu incungiura, adesea chiar ilu utilisédia.

Primésca partit'a natiunale, partit'a progresului, politic'a de actiune si servatoria si defensiva; noi cu tota modestele nóstre poteri vom sprinjí-o; dar — conditiunea sine qua non a nóstra este: se fia solida, seriosa, reale. —

Facia de faimile despre planurile ce s'ar colcainti Austria, Prussia, Turcia si Russia pentru o eventuale invasiune a Romaniei, noi marturisim că le tienemu apucaturi tactice pentru scopulu d'a intimidá pre romani ca se nu se opuna reactiunei. „Reform“ cea unguresca de aici, in nruul seu de ieri se sprima cu tota resolutiunea contra participarei guvernului ung. la aceste metechne, si odata cu capulu n'ar acordá nici chiar Turciei dreptulu de interventiune; — ea aréta din firu in pera că ori-ce interventiune nu pote fi decătu spre mare dauna a Ungariei! —

Guvernul ung. cum se vede, este se soapuce seriosu de regularea municipalor dupa legea nuoua. Deja ieri ni fece cunoscuta numrea de 8 supremi comitti pentru acelu scopu. Trei dintre cei 8 ne intereséa si pre noi, fiindu că sunt pentru trei comitate romane. Se intilege că — de unu romanu nu pote se fia vorba, nici chiar de vre unul simpatic romaniloru. Respecte, séu „slabitii“ d'acestea nu cunosc guvernul dlu Andrássy. Se nu provoce cineva la lege, căci guvernul nostru parlementar — elu insusi prin mamelelui sei creandu legea, totu ca ajutoriul acestora o si interpreta si aplica — dupa draga voi'a sa. E bine asia. Dece odata avemu nefericirea d'a cunoscere pre acesti domni de contrari ai nostri de mörte, — faca-si de capu. Astazi ei desconsidera legea, mane dup'aceea si logica si morală vor desconsidera si inamicii loru de mörte!

Dar se nu uită: Aczél Péter este numitul pentru Aradu, (— éca respunsu dnului Stanescu la interpellatiunea ce a facutu in acesta privintia!) b. Döry Jos. pentru Biharu, ér Sig. Ormos pentru Temisiore. Aceste trei comitate cuprindu in nru rotundu 650,000 de roman. Ce bine si comodu este a stepani peste o turma blanda ca acést'a! „Pestr Ll.“ vrendu a laudá pre dlu Ormos, ni spune că in cott. Temisiorei, unde densulu ca primu vice-comite drege afacerile publice, nu esistu frecari natiunale. Bravo! In carcerii in care tieneti in fera pre criminali

trebue se fia, si se fia fostu pururiá cea mai mare fericire, căci acolo nici — nu ne potemu ce se dice patriotic, o bpostrofa asti tipui frecari natiunali! In comit. Temisiorei, felu: „barbatii junii si mai in versta, in prescu scimu noi, nu se sufere nici unbr'a de sacrificiu pentru salvarea natiunei romane, so dechide ac'est'a cu totii in faci natiunei. Voiescu din contra se stee s'asta data in indiferint'a in care au stat de la 1859 si pan' acum: atunci se nmai fremente biét'a natiune prin nisc slabie incercari si paliative, apeluri de sierte si critice prin salone!“

De ora ce atinsaramu de plansorile ce ni jacu pre mese, si fiindu că suntemu in ajunul sinodelor eparchiali, ne sentim indemnati a spune la acestu locu, că avemu peste 50 de vaerari din partea barbatiloru de scola, in privint'a miserabilei stari a scoleloru si invietatoriilor, — mai totu din diecesea Caransebesului. Nu le-am publicatu căci — ni se imbuldira cam mai tete de o data si mai tete sunt de acelasi suprinsu. Cele mai multe lauda organizarea si pasirea Consistoriului aradanu si ceru, se se faca, in privint'a scoleloru asemenea si la Caransebsiu. Materia curendu este se vina la ordinea dili; in publicitate ea s'a desbatutu destulu; domnii staruitori n'au de cătu se fia eu inca căta rabdare. —

Conferint'a convocata pre a cincia dia dupa Pasc in Alba-Julia, pentru interesulu autonomei bisericiei orient le unite, in multe parti s'primitu de intilegint'a nostra cu cea mai mare insufletire, si ea de buna séma va fi bine cercetata. Betran'a „Gaz. Transilvaniei,“ in acéta causa desvóltu unu zelu si tactu demnu de tota recunoscerea. Ea tinde din tota

partile a d'a acelei adunari o insemnata si cu dreptu cuventu. Dupa noi, ar fi unu lucru in celu mai mare gradu gresitul, chiar unu peccatu politicu, a discreditul din capulu locului acea adunare, a-i devalá si limita dreptulu si autoritatea. Ea este convocata dupa tota forme, cu scirea chiar a regimului, ea va fi publica, eschisul nu va fi nimenea; fie cine in persona séu prin mandatul pote se se prezente in ea si se-si afirme convictionile si se-si formule postulatele. Deci votulu ei va avea si privitu de votulu b'sericei romane unite, intocmai precum cu totii privitul conclusele adunarei de la Blasius din 15 maiu 1848 de votulu legitimu alu intregei natiuni romane din Transilvania.

Si aci este locul se spune: că — ce ne-a nemult amitu si chiar ne-a superat in forma a cunoscutului Pronunciamentu de mai anuntiu de la Blasius, a fostu, pentru că acela, in locu se se vrea face prin adunari publice, convocate dupa forme legale, ca astfelu se aiba o valore si politica, si logica, si morale necontestabila, precum se combinase si statorias acést'a chiar cu noi si la noi aici, — se fecea pe turisul, cu ocasiunea unei petreceri private, la unu maiatu, intr' pocalo. La astfelu de ocasiuni se potu portá toaste sunatòrie, se potu urdi chi r si conspiratiuni: dar — pronunciamentele sunt cu totulu de alta natura!

Ce facem, se facem cum se cuvinte, si deca nu scim cum se cuvinte, se ascultam de cei ce sciu; ér dé-a n'avemu curajul séu dibaci a d'a face cum se cuvinte, mai bine se nu facem de felu, „se nu mai frementam biét'a natiune prin nisc slabie incercari si paliative,“ — cum pré bine dice dlu C. A. Rosetti in manifestulu seu mai susu citatu. —

Resbelulu civilu in Francia.

(L.) A serie despre nefericit'a lupta si teribilile maceluri intre fratii de o mama, si inca intr'unu momentu candu ea este amarita, este lovita de mörte, — si a serie noi romanii, cei ce mai multu si mai sinceru decătu veri cine in lume o iubim cu pre cea mai adeverata sora a nostra, ca pr'o sora de a carei fericire si gloria ni-am legatu sperantile viitorului nostru, — a serie despre aceste triste si sangere evinemete, nu este lucru placutu, ba este chiar sfasitoriu de inima. Cu mai multa voia scrieau despre marele si infrociatulu resbelu

Prenumeratii se fac la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptul la Redactiune Stationarsasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privese Redactiunea, administratiunea seu speditură; este vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anumite nu se vor publica.

Pentru annunț si alte comunicatii de interesu privat — se respunde căte 7. cr. de linia; repetitile se fac cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului căte 30 cr. pentru una data se antecipa.

ALBINA.

franco-nemtioscu, căci desti loviturile peste lovituri, catastrofe peste catastrofe se gramadeau pre tota d'a a supr'a parasitei Francie, — totu ne mangajá sperantia că in fine Francie, cauza ei santa, cauza pop'elor, va se triumfe. Acuma insa, ori care parte se invinga dintre fratii ce se certa, fia aceea Comuna a insurgante a Parisului, fia regimul lui Thiers: consecintele naturali, desastrele, totu trebue se se desearce a supr'a sermanei patrie, a supr'a natiunei francese.

Dar totusi — va intrebă cetitorul — care parte reprezinta mai multu dreptul, dreptatea, care se lupta pentru adeverat'a democratie si libertate, si a nume insurgentii au ei ore vre-unu principiu salutaru pentru popora — căci totu revolutiunile sunt cordase de principiu pentru salutea omenei, — séu sunt ei numai nesce spirite fanatice, cu idei escenice, omeni cari iubescu a derimá totu ce exista, si pe ruinele binelui publicu a introduce infrociat'a sistema a comunismului, séu chiar anarchia perpetua, pe care renunțitul comunista Proudhon a tenu'to de cea mai buna sistema de guvern? Pentru cari deci dintre fratii ce se fusilézia unii pre altii, pote se ofstage inim'a nostra invingore: pentru insurgentii din Parisu, séu pentru regimul dui Thiers, cu adunarea din Versalia?

Din 18 martiu in coccia, de candu adeca s'a prochiamatu Comuna in Parisu, diaristic'a europena, cu putina exceptiune, striga că na-tiunea francesa e cu totul degenerata, ér nemtii mai adaugu si vestescu in tonu profetic, că poporul francesu nu mai are locu intre popoane latine, o data atatu de glorioasa, si-a traitu tra-julu. Si un'a si cealalta afirmatiune sunt esagerate. Suntemu departe d'a aproba si sprigini resbelulu civilu la ori ce poporu, dar resbelulu civilu actualu din Fratia nu este — precum vre se afirme lumea, pentru a resturna institutiunile fundamentale ale societatii, principiale insurgentilor din Parisu nu contine negatiunea ordinei nici in vieti publica, nici in cea privata, si nici tindu ele a restringe dreptulu de ereditate prin trecerea acestuia in manile statului, — ci revolutiunea presinta este consecintia tragică a tristelor esperinti de 20 si mai multi ani, si mai vertosu a evinemelor de noue luni de dile, este mai departe spresiunea temerei că dlu Thiers cu adunarea natiunala cea plina de elemente necurate, reac-tiunarie, va restaura Monarchia ori in ce forma. Insurgentii din Parisu, ce e dreptu, in calamitatea mare au inceput a aplică principiale ce caracteriseaza comunismul, dar le au aplicat din dura necesitate, in timpu de resbelu, si nu conformu programului lor, care prin principiale sale destulu de moderate si intelepte insufla respectu chiar contrarilor. Principiul supremu alu revolutiunilor din Parisu este identic cu scopulu lor, adeca a realizat libertatea deplina si prin acést'a a ascurat pentru totudeun'a republica contra restauratiunei Monarchiei; este mai departe deslegarea „cestiuniei sociale,“ care problema marézia este menita natiunei francese, natiunei ce in a. 1793 a resumperat omenea de sub jugulu feudal.

Astfelu fiindu, dorint'a suflatului nostru nu pote fi alt'a, de cătu ca — ambele parti se se apropie si se se impace, pe temeliu mariloru principia si spre interesulu comunu alu Franciei si umanitatei. —

Dar se vedem acum pe scurtu, dupa datele ce ni stau spre dispositiune, in ce stadiu se afla resbelulu civilu, resbelu intre frati. La burs'a din Viena — precum anuncia telegramele, — s'a responditul faim'a că Thiers si-ar fi datu demisiiune si că armata regimului ar fi batuta de insurgenti. Amendoue, precum cam totu scirile ce sosescu din Parisu si Versailles, trebuie se le primim cu rezerva, măcar că in siedint'a din 8 aprilie a adunarii natiunali Thiers era aproape d'a repasi de la regim. Densulu, ori cătu de pestriu ar fi, totusi este mai patriotu si mai liberalu de cătu majoritatea

reactionaria a adunarei naționale, și deci densu să multă în calea realizării principialor reacțiunare.

Dupa scirile mai năoue, armatele regimului din Versailles în luptă ce de 9 zile se continua la porțile Parisului, ar fi cǎsigați mari avantajia contra insurgenților, ocupându podul de la Neuilly și petrundindu în câteva și preste Seine. Inginierul ce conduce bombardarea, precum se telegrafăz din Londra, încă în 9 aprilie s'a declarat cumca incingatură de langa podulu Maillot se va poté luă cu assaltu în 24 de ore. Acestu assaltu insa pan'acuma nu s'a intemplat, si macar se se intempe, nu va poté nimici usioru rescòl'a despre carea asemenea se scrie, că desvòlta o dibacia impnătoria. Oménii comunei au inchis tote puncturile cu baricade armate si sunt resoluti a se aperă din strada in strada, care rosoluione a loru, precum se vede din pregaritile loru, o vor si esecută, de cumva partidei pǎci nu i-ar succede a restitu ordinea, spre ce se facu inercari ne'nteruptu. O depesia de marti anuncia, că insusi guvernul din Versailles a oferit Comunei man'a de impacare si dejă s'ar afǎ delegati Parisului in Versailles pentru statorarea conditiunilor. Intr'aceea insa — dore — focul din tunuri intre Versailles si intre Maillot se continua cu mare vehemencia. In preurbiu St. Antoine dilele acestea s'a intemplat mai multe conflicte chiar sangeroase din cauza că — precum se dice, unele batalioane de gardi se retrageau d'a merge contra armelor guvernului. — Perderile de pan' acuma din ambele parti, unele reporturi dejă le calcula in morti, vulnerati si prinsi, de parte peste 20,000! —

Precum annuncia foile din Parisu, mai multe orasie insemnante a nume Limoges, Vierzon, Clermont, Narbonne, Marseille, si Toulouse sunt gata aprinde si ele in totu minutul facili a revolutiunei, imitandu esemplulu Parisului. Totu acele foi afirma că fain'a, cumca prussii ar fi datu de scire regimului din Versailles, cumca, daca pan' in 15 aprilie nu se va restitu ordinea in Parisu, ei vor intreveti — este foră tota bas'a. —

Pan' in momentulu candu punemu fōi'a sub presa, n'a sositu nici o scire cumca situa de impacare par' că a cuprinse pe ambele parti certătorie, ascultandu vōcea mintei sanatosé si delaturandu tote passiunile pururié pericolose.

In locu de omoruri si fusilari, de devastari si crancene lupte intre fratii de un'a si aceeasi mama, s'audiu din gur'a tuturoru si din töte partile resunetul patriotismului si vōcea de impacare, pre calea pǎci si inteleptiunii, cum se impaca fratii buni de o asemenea amara sorte.

La cestiunea inregistrarei averei nemiscatórie a bisericicei greco-orientale romane.

In nrulu 25 alu „Albinei“ de vineri 19/31 martiu a. c. — ni se anuncia: că Congresulu catolicilor magiari discută si decise cestiunea ce o indică in titlulu acestui articlu cu privire la biserică loru, intr'un modu — care pote servi si nōa de principiu, respective de precedente in casu analogu.

Cestiunea acēstă de mare importanția ca garantia pentru nealienabilitatea si bun'a chivernisire a averei nemiscatórie a bisericicei nōstre, — a venit dejă pre tapetu in plenulu consistoriului eparchialu alu Aradului, si in sedintă din 15 ianuaru a. c. s'a fostu dispus: ca din partea senatului epitropescu se se intreprinda mesurile necessarie pentru prealabilă constatare a starei averilor nemiscatórie bisericicei parochiale si scolare din fiesce-care comuna.

Dupa cum ni spune insa si „Albina“ — ai nostri, anume si Congresulu si sinodele au astutu de bine a amenă deslegarea acestei cestiuni — si a lasă pre altii mai poterici ca se faca inceputulu, se sparga ghiat'a, — cu atâtua mai vertosu, căci dupa esperintie si date positive, averile nemiscatórie ale bisericicei nōstre cu privire la titlulu de proprietate inscris in cartile funduari, in forțe multe locuri au fostu atacate, ma in mare parte si astadi se asta ocupate prin posessori neindreptatit, — numai din cauza, că acelea nu erau inscrise cum se cade, in tablele cartii funduari; — si estufeliu cestiunea acēstă s'a considerat de un'a multă mai delicata, decat se o vré deslegă cineva superficialminte.

Catolicii numai cătu si-au croit Statutu organicu pentru regularea trebelorlor bise-

ricesci, indata si au inordnatu atentinnea intr-lulu de proprietate de pana aci „Pfarr-ndu“, „Kirchen“ seu „Schul-Grund“ vă re-

ané nerectificatu, respective neintregitul cu mirea caracterului confesiunalu. — Regele, ora Statutu numai de proprietate a dispuse in privint'a averei ca numai proprietate va ramane cum miscatórie si nemiscatórie bisericicei, scolare te elu se face in carteau funduaria chiar sub si fundatiunale, — ci chiar indetoréza comitele de: „gr. n. u. Pfarr-Fond“ seu „gr. n. tele parochiali a le sustiné in tota intregimea Kirchen-Grund“ foră de espress'a caracteri-

loru (Art. II, §. 23, aline 2.) nealienabile. — Ica a caracterului natuinalu.

Fiindu că dura catolicii s'a apucat de regularea si asecurarea averei loru bisericicei rivatu, déca in unele locuri fundurile parochiale nemiscatórie ca de o necesitate ne-ile intravilane si sesiunile estravilane vor evitabila, — bine dice „Albina“ că acum — si noi ramane nerectificate pre numele particularilor, la rondul nostru se li urmăru si se validi una óra déca — cum s'a intemplatu dejă tāmu propunerile si opiniunile pronunciate asuri — acele sunt in scrisse pre numele de ai nostri barbati in acestu meritu. Éta din repriu alu parochului.

Dovéda invederata ni este casulu citatul c) din punctulu de vedere alu dreptului

regulare si asecurarea averei loru bisericicei rivatu, déca in unele locuri fundurile parochiale nemiscatórie ca de o necesitate ne-ile intravilane si sesiunile estravilane vor evitabila, — bine dice „Albina“ că acum — si noi ramane nerectificate pre numele particularilor, la rondul nostru se li urmăru si se validi una óra déca — cum s'a intemplatu dejă tāmu propunerile si opiniunile pronunciate asuri — acele sunt in scrisse pre numele de ai nostri barbati in acestu meritu. Éta din repriu alu parochului.

Aruncandu o privire macar fugitiva a lin comun'a Partia si multe altele despre ca-

supra averilor nōstre bisericicei de acēsta i — nu voiu se mai amintiescu ca se nu reim-

categorija, cum se asta de facto induse in rospetezu cele din trecutu!

Instutiunea bisericicei nōstre prin despar-

rea Ierarchici si-a schimbatu cu totulu si ca-

reterulu puru confesiunalu, care — dupa na-

ir'a lui de astadi nu se pote conserva foră de

alu natuinalu.

Alt'a a fostu nainte de despartirea Ie-
rarchiei candu compuneam noii romanii cu
urbii ca dōue susfete unu trupu — in biserică;
iuncti a fostu suficiente garantia numirea de
greco-orientalul cu referintia la confesiune,
l un'a si aceiasi biserică, dar acuma stramu-
indu-se impregiurările, vedem că tocmai ca-
ulu de la Partia ni aréta cu degetulu, că ce
iunem se facem pentru asecurarea si mai
bun'a garantia a averei nemiscatórie a bisericicei
nōstre, — déca voim s'o conservam in intre-
gitatea ei nealienabila.

Premitiendu acestea me marginescu nu-
mai a-mi descoperi per summos apices mode-
stele pareri individuale —

B) Cu privire la cele scolare:

In privint'a acestor' a asiā mi se impare-
că stāmu si mai reu, de óra ce in unele comu-
ne dupa cum am esperiatu: intravilane si
estravilane scolelorloru intocmai casi cele bise-
ricicei si parochiale, sunt simplu induse:
unele numai sub titlulu de „Schul-Grund“
cointitul, altelor si cu numirea cestuiu adeca „griechisch nicht unirter Schul-Fond“,
dar — se intielege că foră de caracterulu
natuinalu“. Va se dica analogu cu cele bisericicei
si parochiale, mai susu atinse.

Aceste averi nemiscatórie ale scolelorloru nōstre sunt espuse si mai la mari pericile, căci in unele locuri titlulu de proprietate alu acelorași este inscris sub nume de „Gemeinde Schul-Fond“ adeca „fundulu scoliei comunale“, care ni pote periclită nealienabilitatea dreptulu de proprietate, cătu din privint'a caracterulu confesiunalu, atât si din lips'a celui natuinalu, mai vertosu prin cunoscute lege Art. XXXVIII din 1868.

Azi poté aretă si despre acestea unele casuri speciale, unde titlulu de proprietate a scoliei confesiunale din atare comuna urbariala eră inregistrat in carteau funduaria in modulu mai susu aretat, adeca pre numele comunitatei politice, — dupa testulu germanu „Ge-
meinde Schul-Fond“, precum si alte defezuoase inregistrari.

Astfelui de casuri apoi au fostu tocmai binevenite comunalistilor — la straforma-
rea, seu dechiararea scolelorloru nōstre confesiunale de comunale, căci ei mi se apucara —
fora multu pregetu — nu numai a desbracă scol'a nōstra de caracterulu ei seculariu confesiunalu, ci de multe ori si de putientic'a avere a ei.

Inspectorii reg. magiari de scole sunt provediti cu instructiuni apocrife, — cu asia-
numitele „Reserve“, — cari li punu in deto-
rintia, a fi cu bagare de séma la straformarea scolelorloru simultane a supr'a averei nemiscatórie a scoliei, adeca a realitatilor si pamanturilor.

Instructiunile speciali adause la lege —
adeca cele refetitorie la misiunea inspectorilor de statu, precum si cele edate pentru comunele politice, ordina si pretindu apriatu, ca atunci, candu veri una antistia ori corporatiune confesiunale se dechiară invita pentru stra-
formarea scoliei, trebuie neaperatu se se dechiarare si deobligă print'ru Reversu că cede comunei si avea nemiscatórie, adeca se in-
tielegem bine „edificiulu si pamantul scoliei“.

Se ni le insemnāmu bine aceste apuca-
ture cari tindu apriatu d'a ni periclită nu nu-
mai caracterulu natuinalu si confesiunalu alu

scolelorloru nōstre, ci si avea ce o mai avem dupa suflu.

Ori cătu de pessimistu m'ar judecă cine-
va pentru aceste desfasurari, purcese numai
din convingerile si esperintele mele proprii,
din pur'a interesare de cau'a nōstra, — mie,
mărturisescu, că tare mi-e frica că, déca noi
vom si mai departe molipsiti de indiferen-
tismulu modernu facia de cestiunea averilor
nemiscatórie ale bisericicei si scoliei, cari ni sunt
uniculu paladu alu existintiei nōstre natuinalu,
— atunci — nu va fi bine; — dee Ddieu ca
eu se me inselu, dar impregiurările sunt critice,
— periculul ne amenintia, si mai vertosu por-
tarea asupritória a stepanitorilor nostri in con-
gregatiunile municipale, in comune si in dieta,
ne admoniézia ca se nu tienem lucrul de
siaga, se ne desceptam din letargia si cu toti
si cu töte poterile se ne luptam pentru conso-
lidarea si asecurarea averilor nōstre cascigate
si sustinute din crunta sudorea mosilor si
stramosilor nostri!

Inventariele comunelor nōstre bisericicei ni aréta celu mai eclatante prospectu alu averilor nōstre bisericicei, scolare si fundatiunale; ele sunt forțe considerabile, au o valoare ce se urca la milioane de florini; dar ce ajunge acēsta valoare figurante pe papiru, déca dreptulu bisericicei si nealienabilitatea acelor averi nu sunt d'ajunsu asecurate.

In eparchia Aradului avem preste 600 de comune, in a Caransebesiului detto; se luam in fiesce-care comuna realitatatile, respective averile bisericicei si scolare nemiscatórie: biserică, scolă, — in unele locuri si cas'a parochiala; apoi sesiele si fondurile parochiale etc. si computandu valoarea loru la oalta vom fi suprinsi de insemnatarea loru! —

Dar se nu le lasam o data cu capulu in starea de astadi a loru, căci mai curundu seu mai apoi — le vom perde; ni le vor instraină cei ce nu vor binele, prosperarea nōstra, — si scim că sunt multi de aceia.

Se iatetim deci curend rectificarea titlului de proprietate alu averei nemiscatórie a bisericicei si scoliei nostre in protocolele carti-
loru funduari.

Au disu unii, ca intreprinderea acēstă este forțe dificile si consta multu lucru si ei
... multa... Da, ea int'adever este forțe si pré forțe dificile, insa tocmai de aceea ea cu töte poterile, cu töta energi'a trebus inceputa si urmată.

Se ni aducem a minte de proverbu: „trandavulu si scumpulu pierdu mai multu!“ Asia este dieu! Consistoriulu Aradului a si pusu dejă töte in lucrare, vom vedé ce face Caransebesiulu, care pana acum'a — pre cătu scim a datu cam pré putinu semnu de vietia in er'a nōstra cea nouă a organismului bisericescu.

Speram că sinodulu eparchialu le va repară!

Curtius.

Unu atentatu in d'a Pascilor!

Din Lipova ni se speda in d'a de Pasco la 4 ore 30 de minute dupa mediasi, urmat'ri a depesia telegrafica, pre care o primiram luni deminția la 10 ore 30 de minute:

„In Chesintiu invetiatorulu Andreescu prin o mana sacrilega fuse impusicatu la in-
viere. Mi se spune că n'a morit inca. Pleca in data la faci a locului. — Tudecescu.“

Onorabilii cetitori si vor aduce a minte de epistol'a ce publicaramu in nrulu precedente si observatiunile ce-i premiseram din parte-ne — tocmai despre cumplitele si ne'nestatele certe si ure din Chesintiu. Dlu invetiatorul Andreescu a avut pururiá rol'a principale in partea romanilor contra pretilor serbi si a căti-va putieni, dar forțe cutesatori partesani ai loru.

De aci assassinulu, adeca uciderea talha-
resca in prim'a lumina ni apare ca unu actu de resbunare. Am dorit insa ca se nu fia asiā.

Éca reportulu ce primiram luni de-
spre intemplantare:

Lipova in dlu'a de Pasco, 8 ore sér'a
1871.

Adau'u stimate dle Redactoru! Numai cătu re'nturnai de la Chesintiu, si in reportu ou telegram'a de mai nainte, vinu a Vi relatā mai in detaliu despre atentatulu intemplatu adi-
diminția intre 3 si 4 ore asupr'a vietii docin-
telui E. Andreescu.

Andreescu plecandu de a casa la s. bise-
rica, candu era se esse pre pôrta, unu individu ce stă ascunsu in gradin'a scoliei, au trasu a su-

pră-i cu o arma de foc ce era încarcată cu drame de iepuri. Două lău nimerită în cîștă stanga, 1 în urechia și 4 în capu. Mai altele 12 se vedu implantate în pôrta. D'astea a scăpat numai prin voi'a Provedintei; densulu adeca chiar în momentul atentatului, impedeau-se într-o pîtră ce-i stă în cale, să a potențiu să si-a perdutu pușetiunea drăptă. După spusnere mediciloru e speranța că se va scăpa cu viață. — Faptulorii nu s'a descooperit; suspiciunea este pre vr'o 5 persoane. În facia locului esira din partea politiei comisariulu de securitate Szántó si medicii: *Vadnay si Flang.*

Nemoralitatea în Chesiștiu a ajunsu la culme; — chiar pana a nu se departă din locu comisiunea, se batura și tăiera cu cutite mai multi individi, — și comisariulu de securitate numai cu ajutoriulu persecutorilorii îi potu desparti si imprasciă.

Moralitatea in poporu o potu restituî numai preotii, — dar preotii morali, cari se nu presideau in birturi. Dorere insa că atari lipsescu Chesiștiului; — nu e deci mirare, cindu-vedemu acolo intemplieri atât de infiorătorie. Casulu de fatia servescă On. Sinodul conchiamatu pe domineacă Tomei la Aradu — de impulsu — sangerosu, ca se nu mai consideră caușa Chesiștiului de gluma si siaga; căci traganarea — éta duce la anarchia, si tristele urmari ale anarchiei se ducu la peritiune si ne facu de risu lumiei. —

J. Tuducescu.

Lugosiu, in 11 aprilie 1871.

Onorata Redactiune! In nr. 16 alu stimatei foi „Albina“ unu ôre-care „Josif“ denunciază înaintea publicului cetitoriu romanu, că cu ocaziunea visitatiunei scolarie tenuite in Gladna-romana m' asă fi usuatu de nesce spresuni, cari nu numai că ofendăza pre intrég'a națiune romana, ci cari de cîtra fie-care omu ar trebui caracterisate de ofensiune dura a bunei cuviintie. Permite-mi, onorate Domnule Redactore, ca se vîi comunecu procedur'a mea observata cu ocaziunea visitatiunei memorate. si speru că prin aceea voju face ca nu numai stimatul publicu cetitoriu se opinieze mai bine despre mine, ci chiar si domnul corespundinte care, precum insusi recunoscă, nu a fostu presintă la acea ocazie.

In comun'a Gladna-romana se află 74 de princi romani gr. or. de la 6—12 ani, indatorati de a cercetă scol'a, insa la visitatiunea tenuita acolo pre langa tôte că incunoscintiasem comunitatea despre venirea mea, totusi aflat in scola numai 17 baieti si o unică fetita, prin urmare 24%; — ma diuariul domnului invetiatoriu, ce atestă acăta propozițiea destulu de trista, dovedește că numerul diametralu al celor ce frecuentează scol'a, e numai 22%. Acăta stare de compatimutu mi de-de ansa de a face atenta comun'a ce era reprezentata prin mai multi membri: Cumca adi numai acele popora'si potu ascură esistintă, cari progresă in cultura, — si cumea unu poporu necultu, de-ar fi acel'a mai o data asia de numerosu, intre celelalte va ocupă totudeun'a numai o rola secundaria. Aici am adus urmatoriul exemplu: Unu proprietariu care posiede 100 de cara se consideră de comunu de unu omu poternicu, totusi vine unu altulu cu uniculu caru de vaporu, încarcă de 100 de ori mai multu, si merge de 100 de ori mai iute, si demuestra prin aceea si poterea sciintie. Am disu mai departe: eu adeseori am auditin că evrei prin comunele romane se caracterisă de comunu ca inselatori; se punem că acea se fia într'adeveru asia — pentru ce ve lasati a ve inselă? Vedeti de ati fi voi asia de isteti si precauti ca ei, — atunci nu s'ar intemplă acăta, — insa cautati evreulu 'si dă ultimulu cruceriu pentru crescerea prunciloru sei, ma'si tiene si invetiatoriu privatu pentru asemene scopu, voi insa nu voiti a vi tramite pruncii vostri nici macar in scol'a ce o aveti, ci mai voiti a romané si mai departe in intunereculu de mai nainte; — nu ve mărtișara, déca aici in comitatul, unde voi formati majoritate preponderanta si strainii 'si potu cascigă valoare. Invetiatori! invetiatori! li diseti si atunci superioritatea văstra e garantata pentru tôte tempurile. Candu trebue se solviti pentru scola, atunci nu crutiaret, pentru că totu cruceriu ce-lu detrageti de la scola, va trebui se-lu platiti indieciu pentru scol'a din cas'a comitatului, unde se defienu si instruēza blastenatii, adeca pentru arestul. Cu cîtu mai multu remane scol'a desideră, cu statu de comunu e mai plinu arestul.

Acăta a fostu vorbirea-mi ce o am interpretat catra comunitate, acesta insa are valoare nu numai pentru romani, ci pentru fiecare poporu, care ramane rece facia cu progressul in cultura. Scolarii de naționalitate romana, pre cari eu i-am instruitu, se urca pana la misi, aceia mi potu dă testimoniu, déca eu, cindu-va prin cea mai putena, prin cea mai mica aluziune a-si fi vătematu sentimintele de naționalitate, său déca eu in scola cindu-va asă fi cunoscutu o alta diferența de cîtu numai cea intre scolarii buni si rei? — Astazi inca nu cunoscu de cîtu numai diferența intre scole bune si rele. — De la inaltul guvernului am cerutu dejă, ca donu pentru 60 de scole ramane confesiunali, mediulice de instructiune, o parte mare din ele, le-a si capetatu acelea, era cele latte le vor capetă in decursulu acestei lune. —

Acum ince o intrebare dlu „Josif.“ — Mai voiesc domni'a Sa ca eu facia cu acele scole cari nu corespundu tenorei legilor de instructiune se procedu in data conformu și lui 15 din acele legi? său dora i mai place dnului „Josif“ ca intru indemnarea comunitatilor la regularea scolelor existante se procedu cu instructiuni verbali? Eu voiesc si me voiu si nisufca cu superioritatate scolastice confesiunali, in respectul prosperarei scolelor populari se procedu mana in mana, si-mi place a crede că acăta pana acumă o am si manifestat prin mai multe dovedi; — dar déca si numai prebasă naratiunei a unui referinte, care la totă intemplarea m'a intilesu reu — me vedu denunciatu, — atunci sum silitu de a me ingeră de unu observatore a scolelor in deplinul intilesu alu cuventului, si de unu executor esactu alu legii.

Franciscu Suttag,
inspectore scolaru.

Langa Siria, comit. Aradu.

Diu'a de 2 aprilie fă o dia de bucuria, o dia mai placuta decătu mai multe dile a trecutului, pentru poporul din comun'a vecina Tautinu.

Unu dnau avutu, cont. Fidelu Königszegh, in lun'a trecuta cumparandu avereia fostilor posesori Kovács, tenerulu conte, inca minorenu, de curundu condusul de tutorulu seu b. Lad. de Simonyi, veni a-si vedé avereia cumparata; ocaziunea o folosira mai multi șpăti pentru o venatoria, la care participă si notariul comunale Pet. Roștanu; re'ntornandu se toti a casa, jumele proprietariu intră in discursu de informație despre cîte tôte cu șpăti sei; astfelui numitulu dou notariu fă intrebatu despre starea poporului romanu si spăciu despre starea bisericiei. Dnulu notariu i spuse adeverulu, că adeca biserică e in cea mai rea stare, incătu din ora 'n ora se ascăpta se se derime, fiindu de vr'o 100 de ani, ér starea misera a poporului neierandu a o reedifică din propriile sale poteri, măcaru că dejă e facutu unu planu pentru aceea.

Junelu conte 'si sprimă parerea de reu, si numai de cîtu provocă pe notariu ca mane-dinu intrăga intelectua comunei precum si cu dñii preoti se-lu cerceteze. Intemplantu - se acăta la numit'a dia, representanti comunei fusera intrebatu: daca ar avea lipsa de unu ajutoriu pe séma bisericiei? Domnul notariu respuse că comun'a cu multiamita s'ar senti deob'egata pentru ajutoriu, ér tenerulu conte numeră numai de cîtu unu beneficiu de 400 fl. v. a. din care suma 200 fl. pentru biserică, 200 pentru infinitarea unui fondu scolaru, adaugandu mai departe incuragiarea, că daca comun'a se va apucă de edificarea bisericiei, Dna va acoperi-o cu spesele-i proprie.

Pentru acestu generosu daru si nobilu ofertu, comun'a intrăga prin antesta sa si-a cunoscute de sacra dotorintia, a aduce II. Sale dlu conte F. Königszegh cea mai ferbinte multiamita, urandu-i din inima:

Se trăiescă intru multi ani! —

T. Tulcanu.

Aradu, in 10 aprilie 1871.

(Rectificare si respingere) Adresa din Chesiștiu, comunicata in nr. 28 alu Albinei, pre langa unele acușari si văieri esagerate si netemeinice, redicate in contra Consistoriului eparchialu aradanu in caus'a procedurei disciplinare facia de preotii Nicol. Stoianoviciu si M. Dabiciu, iocidentalmente me calumniara si pre mine, *) afirmandu cu referintia la numi-

*) Acăi trebue se ni permitemu a observă amicului nostru Desseanu că — a calumnii va se dica — a insinuă cuiva o faptă neonesta. foră cu-

tu Nic. Stoianoviciu urmatorele: „dar fi-rcese că dlu fiscul alu Consistoriului trebuia se-si apere clientulu.“

De ore-ce acăta afirmatiune este contraria adeverului si calificata d'a-mi trage la indoieala impartialitatea oficiale ca fiscul alu Consistoriului, me sentu provocatu a dechiară, că preotul Nicol. Stoianoviciu nici a fostu vr'o data, nici este clientul meu, nici că eu l'am sperat cindu-va fi in calitatea mea de fiscul consistoriale seu in veri-care alt'a; — prin urmare că informația scriitorului amintitiei adrese sunt in acăta privinta cu totulu false.

Joane Popoviciu-Desseanu,
advocatu, ca fiscul alu consistoriului romanu gr. or din Aradu.

Sub codrii Fagetului, ia martiu 1871.

(O portare scandalosa si neumană.) In un'a din dilele trecute locutorii comunei Curtea au avutu nedorit'a ocasiune de a fi martori oculari la unu scandalu provocat si esecutatul de dlu jude cercualu. S'a intemplantu adeca, că unu locutoriu din comun'a Tomesci, carele avea se mărga la Lugosiu cu o cocia încarcata cu iega (sticla), de la sticlar'a din „Tomesci“, — ajungendu in comun'a Curtea, cindu eră se trăcea pre langa bolta, si-a opriu cocia in drumu pentru ca se-si cumpere óresi - ceva. Intr'aceea sosește dlu jude cercualu in o trusa domnăscă, si cunoscendu că oocia încarcata din drumu e a unui romanu, si fiindu că pre romani nu are ochi se-i véda, desi ar fi avutu locu destul de trecutu, totusi incepă a striga romanului cu unu tonu ingamiatu, ca se des in laturi si se-i faca locu, că densulu e solgabireu. Romanulu nostru luandu-si paler'a de pre capu si salutandu dupa datina pre dlu jude cercualu, i dise cu totu respectul că are locu destul de trecutu, totu de 2 data reflectandu, că elu mai in laturi nu poate se dee, căci i se va returna co-f'a, si apoi elu nu va fi in stare se desdauneze pre uiegarilu nici chiar cu totu binele seu. Dlu jude cercualu insa nu voi se ie in socotintia cuvintele modeste ale romanului, ci strigandu-i de nou se dee in laturi, firesc si acuma foră rezultatul, intre injurari infricotate se cobori din trusa de langa tener'a-i domnă, si punendu man'a pre unu paru vol mai antaiu se dee in cai, dar romanulu ne lasandu se-i bata caii, dlu jude cercualu se puse si-i încarcă lui vr'o căteva parechi in spate. Bietulu romanu rabdă cîtu rabdă, apoi vediendu că dlu solgabireu nu se mai satură de datu, cîteză a-lu prinde de mani ca se nu mai poate dă. Acuma se vreti vedé cum dlu jude cercualu, cugetandu-se a fi in perialu, incepă a striga dupa ajutoriu, a striga antistăt'a ca se bage in feru pre hotiulu de romanu. Din intemplare insa dintre antisti nu era nici unul pe aci, ér din cei cari erau pe aci, nimenea nu voia se se face partasius scandalului. In urma totusi se afă cine se-i vina într'ajutoriu; i veni adeca soci'a sa si j'dan'a din bolta, caror'a li succese a mediloci ca dlu solgabireu se se suie in trusa si se-si caute de drumu. Mai urmara acuma o gramada de injurari si insultari a supr'a romanilor in genere, dupa aceea trecu frumosu pe langa oocia încarcata a romanului nostru, si cu atât'a scandalulu se fini. — Totu cam asia o pati bietulu Tomescianu si cu spanulu proprietariului din Romanesci; unguru firesc si acel'a. — Apoi mai dica cineva că dnii unguri mai au frica de Ddieu, său rusine de lume! —

Unulu ce a fostu de facia.

Cerculul scol. Allosiu, cottulu Temisiu.

Tôte poporale cu sentiu de viață, cu dorintia ferbinte de unu viitoru fericie, striga astazi in gur'a mare: soâle, si ér soâle! ni trebuie si noue romanilor, si inca multe si bune. Dar la redicarea si organizarea scolelor noastre nationale romane pururiā am sentit că ni lipescu barbati zelosi si superiori pre acestu campu: — astazi noi romanii din acestu cercu potem dă lauda providentiei, potem multi am desclinitu venerabilului sanatul scolariu alu Consistoriului diecesanu din Aradu, respective III. Sale dlu Episcopu, căci s'au ingrijit de ni-a datu de inspectore scolaru unu barbatu de specialitate, si de mare zelu, de care cercul nostru Alios a avutu mare trebuinta.

Este inspectorele nostru scol. dlu Luca Calaceanu, — carele incepandu-si cursulu activitatei in 1. martiu a. c. pan' la 8 martiu visătă scolile cercului seu, la care ocaziune avaramu fericirea d'a cunoscere in stimat'a-i personala unu barbatu solidu, si in totă privinta la inaltimdea chiamare sale. DSa a pasit u cu pruncutii forte inteleptiesce, mai multu ca unu bunu parinte, dandu-li intrebari acomodate principalelor lor, indemandu-i si indulcindu-i la carte si sciuntia. — Déca, precum speram, si ceialalti domni nuoi inspectorii se vor sci afirma in posturile loru cu asemenea zelu si resulatul, apoi sperantile noastre pentru lumina, progresu, pentru emanciparea noastră prin scola, nu potu se fia decăta cele mai bune. — Deci: cu curagiu nainte dloru inspector! Dascalii ve vor sprinji si poporul ve va binecuvantă. *Unu dascalu.*

Varietati.

(Ca rectificare) la Nr. 22 alu Albinei, unde intre Varietati, domnului protopopu alu Versietiului, se fece insinuatiunea, că la alegerea de invetiatoriu in Ferendia ar fi urmat o procedura necorecta, ni sosi urmatorei informație:

Precum dlu protopopu, asi si preotulu din Ferendia au informatu poporulu pentru candidatulu celu dupa documente mai aptu de docinte.

Nainte de alegere insa, protopopu a luat parte la trantirea judeului comunale, carele apoi prin coruptiune si resbună prin aceea a supr'a preotului, că mediloci de se alăsa candidatulu celu mai putinu calificat. Aci e evidinte că protopopulu nici de cîtu nu se poate invinui. Din contra avemua materia d'a vorbi la alta ocaziune multu si din adinsu despre meritele dlu protopopu alu Versietiului reportate in privinta inmultirei scolelor in conumele submanuale, precum si intru infinitarea unei reuniri spre ajutorarea veduvitelor preutese si invetatoarese. — Déca veri si care protopopu d'ai nostri ar dovedi celu putinu atât'a activitate natuale, atunci am poti dice: *Dómne ajuta!* — (Redactiunea apuca acăta ocaziune pentru a spune, că — desi in cîteva rânduri, si a nume de curendu i venira unele plansori si suscipțiuni a supr'a portarei dlu protopopu in unele casuri, d'ală parte insa totu intru acelul timpu i sosira o multime de laude si recunoșciutie. Nu am publicat cele d'antai pentru cele de a dôu'a, ér pre acestea nu le-am publicat pentru că erau pre lungi, ér spaciul făiei noastre pre angustu. —)

= (Ministerul presintă din Romania) are de cugetu a intentă contra esministrului Ghica procesu de maiestate.

Foile opositiunale condamna acăta pasire a regimului, ér cele guvernamentale in ur'a si furi'a loru aproba totu ce vine de la regim.

Pentru nefericitii francezi.

Dupa incheierea socotiloru in nrulu 28, dar mai nainte d'a fi speditu sum'a aretata acolo, ni mai sosi, tramisa de dlu studinte Zachar. Rocsinu o suma de 5 fl. 30 cr. adunata in comun'a Ciunediu, cott. Biharului, la carea contribuia:

Jos. Rocsinu, pretul si J. Burdanu, tut. orf. căte 1 fl.; trimititorulu Zachar. Rocsinu 65 cr.; Jos. Rocsinu, pretul si Anutia Rocsinu, nasc. Nadra, preutesa, căte 50 cr.; Ana Rocsinu, nasc. Siposiu, preutesa, coconită Dina Rocsinu si Pavelu Rocsinu, docinte, căte 40 cr.; Sofr. Rocsinu econ. 25 cr.; Teres. Rocsinu 20 cr. — Acăta suma adaugand'o sumei aretate in nrulu 28, acea suma s'a urcatu la 1046 fl. 3 cr. si 1 #, respective la 2075 fl. 23 cr. 170%, fr. 1 #, 1 taleru reuniuinalu si trei duodieceri. —

Redactiunea.

*

PUBLICATIUNI (of.)

Circularie emise de consistoriul gr. or. oradann.

VIII.

Nr. 432.1870. Epitr.

Sinodulu eparchiei noastre aradane in si- diu'a din 27 aprilie 1870 sub Nr. 97, 8 a de- cisu: ca dotatiunea episcopescă, ce vine sub nume de sidocia si conventiune, pana la re- gulararea dotatiunii episcopesci se incurga con- formu usului si respective contractelor, ce exista in acesta privinta.

Dupa usulu basatu pe rescriptul decla- ratoriu, conventiunea episcopescă au a o pre- stă comunitatile dupa contractele inchisate inca in vechul trecut; era sidocia episco- pescă o solvesce fiesce-care preotu parochialu cu trei cruci; de după fiesce-care casa ce se află in parochia sa.

Présantia Sa domnulu episcopu dieceanu alu nostru, cu totă cā in dreptu de a pretinde de la preotmea parochiala cāte trei cruceri conventiunali, adeca cāte cinci cruceri in va- luta austriaca pentru fiesce-care casa; a bine- voitou totusi a considerā neajunsurile acestui districtu bisericescu, si a primi sub nume de sidocia numai cāte trei cruceri val. vienesa, adeca cāte doi cruceri valuta austriaca de o casa.

Consideratiunea acēstă parintesca a Présantiei Sale, preotmea parochiala a districtului acestuia in modulu celu mai conveniente o vă intempiā atunci: déca va nisui din totă poterile a implini oblegamentul seu facia cu prestatiuuea sidociala in mesură usiorata prin bunavointă archierescă.

Fora a reflectā dar de asta data la conventiunea episcopescă ce o solvescu comunele, — subsemnatulu consistoriu in privintă in- casarii sidociei episcopesci, la provocarea Présantiei Sale domnului episcopu diocesanu asta de bine a rondui urmatōriole:

1. Pana la alta normisare, sidocia episcopescă se va iucasă de la preotmea parochiala prin oficiele protopresviterali dupa cheia atinsa mai susu, adeca cāte duoi cruceri noi, de la o casa si se va administrā consistoriul de aici.

2. Incasarea se va efectuā nainte de totă pe anulu trecutu 1870 asta: ca competitii a sidociala a acsluia-si anu se se administrez aici celu multu pana la 24 aprilie a. c. — Competitii a anului curinte 1871 se va incasă pana inclusiv la 8 novembre a. c. ēr intrebarea restantilor din anii trecuti remane deocamdata in suspensu.

3. Modalitatea administrarii sidociei e urmatōri:a:

a.) Fiesce-care preotu parochialu pana la terminulu defiptu tramite protopresviterului seu competitii a sidociala pe langa relativu oficioasa, in carea apriatu se fia cespus: cāte case are in parochia sa. — Preotul e respon- ditoriu pentru acuratā insemnare a numerului caselor ce le are in parochia.

b.) Protopresviterulu la terminurile de- fipete administrā Consistoriului acestuia su- mene incasate pe langa unu conspectu intocmitu dupa comunitati, si pe langa alaturarea repor- turilor intrate de la preotmea parochiala.

c.) Preotmea parochiala despre sumele solvite va primi cuitantia de la protopresbiteru, ēr protopresbiterulu de la consistoriu; apoi totă sumele intrate aici se vor administrā la destinatiunea loru.

Pré onoratu Domni'a Ta esti poftit u te acomodā stensu acestei ordinatiuni, si a o pu- blică numai decătu preotmei submanuante pen- tru asemene stensa observare, asteptandu-se primul resultatul pe terminulu defiptu in pun- tulu 2.

Oradea-mare, 1 martiu 1871.

Consistoriulu gr. or. oradann.

IX.

Nr. 114. B.

Dupa art. XXXII §. 19 alu legilor de anulu 1868, sunt supuse la tacse timbrali totă esibitele si totă sentintele in procese divortiale, fia acelea urdite si pertractate la ori-ce jude- catoria, prin urmare si cele ce se petrecu la ju- decatoriele noastre bisericesci, adeca la scaunele protopresviterale si la consistorie.

Mai departe judecatoriele la cari se per- tracteză cause de acesta, in poterea art. XXI §. 80. de anulu 1868, sunt responditorie pen- tru astfelui de tacse timbrali, ēr dupa §. 81 ministeriulu e impoteritu a visitā oficiele jude-

catoresci prin comisarii sai, spre a contrclă mantineră legii.

Ca dar judecatoriele noastre bisericesci se nu cada in respundere pentru astfelui de tacse timbrali, si ca de alta parte se nu se adauge greutati partiloru ce stau in procese divortiale — in urmarea emisului inaltului mi- nisteriulu reg. ung. de finantie dia 19 oct. 1870. nr. 46,497 si a celui de cultu si in- structiune publica din 5 dec. 1870. nr. 27,010 se dispunu urmatōriole:

1. Oficiele protopresviterali au a publica numai decătu in tracturile loru dispusetiunea legii atinsa mai susu, dupa carea adeca in pro- cesele divortiale totă esibitele si totă sentintele sunt supuse tacsei timbrale. — Totu acele se vor publica si in scaunele protopresviterali.

2. Sunt de a se luă la revisiune totă pro- cesele divortiale incepndu de la 14 augustu n. 1868, de candu adeca a pasit u vietia art. XXIII. 1868, pana la diu'a publicarii a- cestei ordinatiuni. Acēsta revisiune e de a se face spre a se afilă: déca esibitele si sentintele ce au intrevenit de atunci in cause divortiale, sunt séu nu sunt provediute cu timbrul ame- surat. — Incepndu de la infinitarea scaune- loru protopresviterali, revisiunea o vor face protopresviterii ca presiedintii aceloru scaune, era sici in centru se va face prin organele consistoriali.

3. Deregatorulu bisericescu, insarcinatu cu revisiunea atinsa in punctul precedent, va pregati unu conspectu, in care in ordine chronologica va insemnă actele neprovediute cu timbru, si a nume va scrie in osebita rubrică: obiectul esibitului séu alu sentintiei; numerul protocolar alu aceluia; numele, starea si lo- cuintă a partiloru, cari erau obligeate a provede tac'sa timbrala, si in urma defectului asta in partea timbrului. Conspectele aceste, incheiate celu multu pana in finea lui aprilie a. c. pe calea consistoriala se vor transpune la directi- unea finantiaria a districtului.

4. In privintă esibitelor, care in cause divortiale vor intră la judecatorie bisericesci, si a nume la scaunele protopresviterali dupa pu- blicarea acestei ordinatiuni, — protopresviterulu va avea la insasi presentarea actelor a esami- nă: déca esibitulu e provediutu cu timbru rece- rutu, seu ba? si déca nu va fi provediutu, maj- nainte va reflectā la acēstă pre parte, decum- va aceea va fi de facia, ca se suplinescă scade- rea; déca insa scaderea din ori-ce causa nu s'ar supli, protopresviterulu va pune presentă pe esibitu, apoi va insemnă scaderea intr'unu in- ventariu dupa formă conspectului atinsu in punctul precedent; despre inventarea acēstă va face scurta insemnare sub presenta, si in urma inventariulu acestă, dupa ce vor fi in- tratu in elu mai multe casuri, ilu va tramite la acelu oficiu de contributiune, de care se tie- ne partea obligata la timbru. — Transpuerea inventariului, déca a intrat macaru numai una casu, va trebui se se intempe mai multu in periodu de trei luni.

5. Defiptulu in partea timbrului nu im- pedeca cursulu procesului; pentru aceea esibitele de adreptulu nu se potu respinge din cau- sa unor deferte timbrali, numai cātu se se ie- inventariu despre ele.

6. Ori-ce sentintia finala adusa in pro- cese divortiale, trebuie numai decătu se se comu- nice in copia oficiului de contributiune, de care se tiene partea interesata.

Candu dar efectuirea acestor in tractu submanuatu se concreteze tit. Domniei Tale: deodata esti poftit, ca despre revisiunea atinsa in punctele 2 si 3 negresit u faci aici aretare pana la 1 maiu a. c. inca si in acea in- templare, déca nu se va fi asta nici unu actu, care ar fi cu scadere de timbru.

Oradea-mare, 1 martiu 1871.

Consistoriulu gr. or. oradann.

Din incredintarea, comitetul paro- chialu. —

Cladova, 25 martiu 9 aprilie 1871.

Paulu Goronu, m. p.

1-3

Inspec. cercualu.

Concursu

102. 1871.

Din lipsa de concurenti dupa concursulu publicatu in Albina in 20 novembrie 1870, se scrie prin acēsta de nou concursu pentru im- plinirea vacantei parochii din comun'a Bunea, comitatul Carasiului, protopresviteratul Hassiasiului. Emolumentele sunt: una sesiune de pamant, platiu preotiescu de unu jugeru, biru de la 100 case cāte una mesura de cucurudiu, si stol'a indatinata.

Doritorii de a dobanză acēsta parochia, sunt avisati recursele loru provideute cu e- strasul de botezu, adeverintia consistoriala de- spre calificatiune, atestatu despre portarea mo- rala — a le tramite pana la 20 aprilie 1871. st. vecchiu acestui oficiu protopresviteral in Belintiu, post'a ultima Kiszet.

Belintiu 26 martiu 1871.

Constantinu Gruiciu, m. p.

1-3

Protopresv. Hassiasiului
in contilegere cu comit. parochialu din Bunea.

Concursu

Se publica pentru implinirea postului invetiatorescu la scol'a confesiunala romana gr. or. din Zorlestiulu-micu, protopresviteratul Caransebesiului cu terminu pana la dominec'a Tomei a. c.

Salariul anuale este: 60 fl. v. a. 25 metri de cucurudiu, 1 maje de lardu, 1/2 maje de sare, 12 lb. de lumini, 8 stengini de lemn pentru sine si scola, 2 jugere de livada, cortel naturalu cu o gradina de legume.

Doritorii de a ocu, a acestu postu vor avea se produca atestatele recerate in origine, ame- surat prescriseloru Statutului organic si peti- tiunile indiestrate cu acestea se le adroseze pro- topresviteratului in Caransebsiu pana la ter- minulu prefisut.

Zorlestiulu-micu, in 8 martiu *) 1871.

2-3

Comitetulu parochialu,
in contilegere cu protopres-
viterulu locului.

*) La noi sositu in 21, dupa incheierea făiei. — Red.

Concursu

ad. 252.

Se. 81.

Se deschide pe statiunea invetiatorescu din comun'a Bodrogulu-vechiu, cu terminu pana in 16/28 maiu a. c.

Lefă invetiatorescă este: 50 fl. v. a. in bani gata, cortelul liberu cu gradina, 12 metri de grâu, 8 metri de cucurudiu despoiatu, 4 orgi stengini) de lemn pentru incalditul scolăi cātu va trebui), 10 lb. lumini, 2 1/2 lantie (4 jugere) de pamant de aratura si 1/2 de fenatiu.

Limb'a propunerii e cea romanescă.

Doritorii de a ocu, a acestu postu au a- si susbterne petitiunile loru adresate Comitetulu parochialu, instruite cu documentele de califi- catiune si moralitate, intre cari se cere: Estrasul de botezu, testimoniu despre absolvirea pre- parandieci, nu altcum cu atestatu despre funcțiunea de pan'acum, dar mai vertosu de- spre portarea morală si politică — venerabilul Consistoriu gr. or. romanu din Aradu.

Cei ce vor produce si testimoniu despre depunerea esamenului de calificatiune vor fi preferiti.

In manastirea Hodosiului (Bodrog) in 19 făru. st. v. 1871.

3-3

Corneliu Zeikovits,
archimandritu.

Concursu

Pentru ocuparea postului de Secretariu cu unu salariu anualu de 800 fl., si a unu postu de Officialu cu unu salariu anualu de 500 fl. v. a. la Representatiunea tienutului Cam- pu-lungu in Bucovina se scrie concursulu.

Competentii au se-si adressedie petitiu- nile pana in trei luni dupa a trei-a publ care a acestui concursu Comitetului subscrisu si au se arete:

1. O versta a vietii celu putienu de 20, si celu multu de 40 de ani.
2. O vietă nepăsta;

3. deplina calificatiune spre purtarea postului dorit u si a nume atătu in limb'a româ- na cātu si in cea germană, si

4. alte scientie si pote si agonisintie.

Cu posturile amintite e impreunatu si dreptulu de pensiunare sub conditiunile cari s'au asiediatu in pragmatic'a de oficiu pentru diregatorii tierii si ducatului Bucovina.

De la comitetul tienutului Campu-lungu in 27 martiu 1871. 2-3

Constantinoviciu m. p. Cocoreanu m. p.

Escriere de concursu

Nro. 15.

Conformu conclusului comitetetului soci- etatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina, se scrie cu acēst'a concursulu pen- tru unu stipendiu de 50 fl. v. a. din „Fundatiunea Domnei Agnes Popoviciu" iniatiata de Domnula Jancu cav. de Popoviciu in folosu- lu studintilor seraci romani bucovineni de re- ligiunea drept-credincioasa a resaritului, car studiedia cu bunu sporiu la gimnasiulu cer- nautianu s'au sucevanu.

Concurintii au a se adresa la comitetul societatii pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina in Cernăuti pana in 1/13 Iuliu a. c. provediendu cererile loru cu urmatō- riele alegate:

1. Marturia de botezu, arestandu peten- tulu cā este romanu indigenu bucovinēu de religiunea ort. orient.

2. Marturia de seracie;

3. Testimoniu gimnasialu din seme- strul 1. alu anului scolasticu curiente, adever- rendu bun'a purtare si sergintia a sa, precum si sporiu bunu in studiu.

Cernăuti in 18/30 martiu 1871.

Comitetulu Societatii pentru cultur'a
3-3 si literatur'a romana in Bucovina.

Concursu

Devenindu vacante postulu invetiatorescu de la scol'a confesiunala gr. or. din Comorisce, in protopresviteratul Oravitie, se scrie con- cursu pana in 30 martiu a. c.)

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt 100 fl. v. a. in bani, 15 metri de grâu si 15 metri de cucurudiu, 5 jugere de pamant arat- toriu, quartiru libertu cu gradina de legumi si 6 orgi de lemn, din cari se incaldiesc si scolă.

Doritorii de a ocupă acestu postu, au a substerne petitiunile loru adresate Comitetulu parochialu, instruite cu documentele de califi- catiune si moralitate, intre cari se cere: Estrasul de botezu, testimoniu despre absolvirea pre- parandieci, nu altcum cu atestatu despre funcțiunea de pan'acum, dar mai vertosu de- spre portarea morală si politică — venerabilul Consistoriu gr. or. romanu din Aradu.

Comorisce in 18 martiu 1871.

In contilegere cu dlu protopopu.

3-3 Comitetulu parochialu.

<h